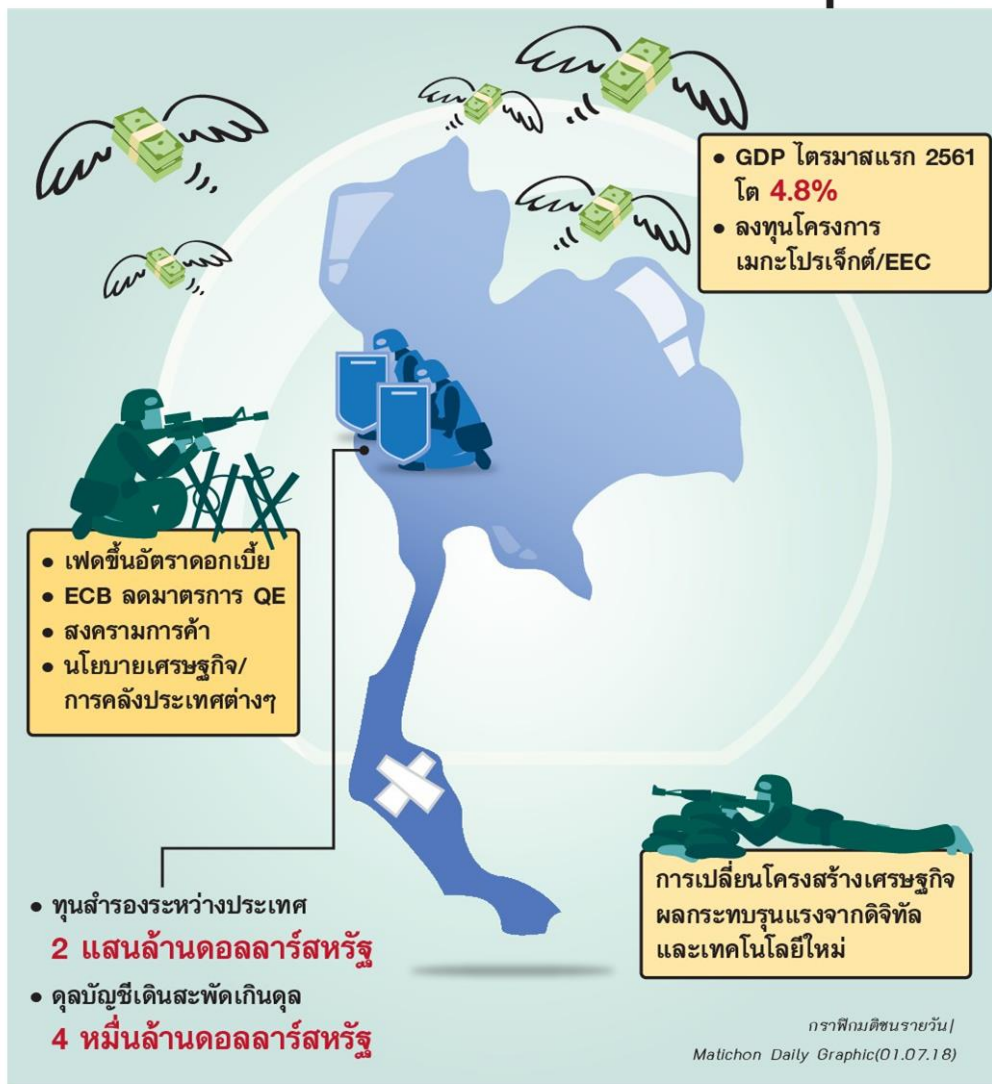

ฝ่าบทเรียนต้มยำกุ้ง21ปี...

ไทยแกร่งไม่ซ้ารอย

หวังแต่ตามไม่ทันดิจิทัล...เจอวิกฤตรอบใหม่

6 ชั่วโมงนี้อาจเหมือนวันธรรมดาทั่วไป หากไม่เกิดเหตุการณ์เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 หรือย้อนไป 21 ปีก่อนที่ **ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)** ได้เรียกประชุม นายธนาคารต่างๆ ในช่วงเช้าตรู่ เพื่อประกาศว่าประเทศไทยได้ตัดสินใจประกาศลอยตัวค่าเงินบาทให้เป็นไปตามกลไกตลาด เพราะ ธปท.ไม่สามารถใช้เงินสำรองระหว่างประเทศเพื่อแทรกแซงค่าเงินบาทได้ เนื่องจากฟั่มเงินสำรองระหว่างประเทศที่มิไปจนหมดหน้าตักแล้ว ทำให้ค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐอ่อนค่าแรงฟุ้งขึ้นไปจากระดับเดิมถึง 2 เท่า จนเกิดเป็นวิกฤตการเงินครั้งใหญ่ที่สุดของประเทศ หรือวิกฤตต้มยำกุ้งที่ยังติดเชือกกลมไปยังประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค

● ฝันร้ายที่ไม่มีใครอยากให้เกิดซ้ำ

เหตุการณ์ครั้งนั้นเป็นเหมือนฝันร้ายที่สร้างบาดแผลและความเจ็บปวดให้กับทุกภาคส่วน ทั้งผู้กำกับดูแล สถาบันการเงินและผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์ ที่มีการกู้เงินตราต่างประเทศมาลงทุนจำนวนมาก ประกอบกับไทยขาดดุลบัญชีเดินสะพัดต่อเนื่องหลายปี นักลงทุนต่างชาติจึงขาดความเชื่อมั่นทำให้เงินทุนไหลออกจำนวนมากจนด้านไม่ไหว เป็นที่มาว่าต้องลอยตัวค่าเงินบาทในที่สุด

อย่างไรก็ดี หลังวิกฤตต้มยำกุ้งเป็นต้นมา จากเดิมที่ประเทศไทยที่ใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

แบบคงที่โดยผูกไว้กับดอลลาร์สหรัฐ ได้เปลี่ยนระบบแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นแบบลอยตัวมาจนปัจจุบัน ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวนั้นทำให้ค่าเงินบาทไทยผันผวนเปลี่ยนแปลงตามภาวะเศรษฐกิจจริง ตามอุปสงค์และอุปทานในตลาดการเงินโลก เป็นไปได้ทั้งการอ่อนค่าและการแข็งค่า ซึ่งจะต้องเปรียบเทียบกับค่าเงินสกุลอื่น เช่น ดอลลาร์สหรัฐ ยูโร หรือเยน เป็นต้น

แม้ประเทศไทยจะใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว แต่ก็มีควมยืดหยุ่น ในบางจังหวะ ธปท.ได้เข้าไปดูแลบ้าง หากเห็นว่าการเคลื่อนไหวของเงินบาทเร็วเกินไปหรือไม่เป็นไปตามกลไกตลาด ก่อนที่จะเสียหายจนเหลือเศษซากจากผลพวงที่เกิดขึ้นมีให้เห็นมาจนถึงปัจจุบัน เช่น อาคารสาทรยูนิค ที่ตั้งตระหง่านอยู่ย่านธุรกิจใจกลางเมือง ถือเป็นสิ่งที่ย้ำเตือนใจผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเพื่อช่วยกันป้องกันดูแลไม่ให้เกิดเหตุซ้ำรอย

●ค่าเงินบาทผันผวนกลับทิศ

ช่วง 3-4 ปีก่อน ค่าเงินในประเทศตลาดเกิดใหม่และค่าเงินบาทมีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นจากการทำนโยบายผ่อนคลายทางการเงิน (คิวอี) เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจประเทศหลักที่ซบเซา ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยนโยบายของประเทศเศรษฐกิจหลักที่อยู่ในระดับต่ำ เงินส่วนเกินที่ถูกบีบออกมาจึงไหลเข้ามาลงทุนในประเทศตลาดเกิดใหม่และไทยจำนวนมาก แต่เมื่อเศรษฐกิจประเทศหลักปรับดีขึ้น ประเทศเหล่านี้จึงได้เริ่มปรับการดำเนินนโยบายการเงินเข้าสู่ระบบปกติ (Policy Normalization) สะท้อนจากการปรับลดมาตรการคิวอีลงและหยุดในที่สุด และปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย นำโดยสหรัฐที่ธนาคารกลางสหรัฐ (เฟด) ได้ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยมาต่อเนื่อง มาจนถึงปี 2561 ที่คาดว่าจะปรับขึ้นดอกเบี้ยนโยบายถึง 4 ครั้ง จากคาดการณ์ตลาดที่คาดว่าจะมีการปรับขึ้น 3 ครั้ง ยังส่งผลให้มีเงินไหลกลับออกจากประเทศตลาดเกิดใหม่ รวมทั้งไทยไปหาผลตอบแทนที่สูงขึ้นส่งผลให้เห็นทิศทางการอ่อนค่า

ประกอบกับล่าสุด ธนาคารกลางยุโรป (อีซีบี) จะเตรียมปรับลดคิวอีลงเหลือ 1.5 หมื่นล้านยูโร จากปัจจุบันที่ 3.0 หมื่นล้านยูโร ในช่วงเดือนกันยายน สะท้อนการดำเนินนโยบายการเงินเข้าสู่ระบบปกติของอีซีบีเช่นกัน เป็นอีกแรงหนุนใหม่มีเงินไหลออกเช่นกัน เท่านั้นยังไม่พอ ยังมีกรณีสงครามการค้าของสหรัฐกับประเทศคู่ค้า โดยใช้กำแพงภาษีเข้ามากดดัน ซึ่งได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ผ่านมา เช่น แพงโซลาร์เซลล์ เครื่องซักผ้าขนาดใหญ่ เหล็กและอะลูมิเนียม ที่ได้ขึ้นภาษีไปแล้วก่อนหน้านี้ประกอบกับการประกาศขึ้นภาษีสินค้าจีนนำเข้ามูลค่ากว่า 5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่จีนออกมาตอบโต้ทันทีว่าจะมีการขึ้นภาษีสินค้านำเข้าจากสหรัฐเช่นกัน ทั้งนี้สหรัฐอาจจะขยายการขึ้นภาษีสินค้าจีนอีก 2 แสนล้านบาท ซึ่งจีนจะไม่อยู่เฉยอีกเช่นกัน

ภาพสงครามการค้าที่เกิดขึ้น ตลอดจนการตอบโต้กันขึ้นมา ทำให้นักลงทุนปรับตัวรับความเสี่ยง จึงมีการขยายสินทรัพย์เสี่ยงจากประเทศเกิดใหม่เห็นได้ชัด ตลาดหุ้นไทยปรับตัวลงอย่างต่อเนื่องจนดัชนีหลุดจาก 1,700 จุด ไหลรูดหลุด 1,600 จุดไปแล้ว เช่นเดียวกับการขยายพันธบัตร ส่งผลต่อค่าเงิน

บาทที่อ่อนค่าลงเช่นกัน รวมทั้งการที่ทางการจีนมีการปรับค่าเงินหยวนให้มีทิศทางอ่อนค่าลงในช่วงนี้ ยิ่งหนุนค่าเงินเอเชียอ่อนค่าตาม

●บาทอ่อนรอบ8เดือนทะลุ33.20/ดอลลาร์

“ค่าเงินบาทเดือนพฤษภาคมอ่อนค่าตามการแข็งค่าของดอลลาร์สหรัฐจากความเชื่อมั่นของนักลงทุนที่เชื่อมั่นดอลลาร์สหรัฐมากขึ้น จากตัวเลขเศรษฐกิจสหรัฐออกมาดีกว่าคาด และเฟดขึ้นอัตราดอกเบี้ยสูงกว่านักลงทุนประเมินไว้ รวมทั้งแรงกดดันเพิ่มเติมจากการส่งกลับเงินปันผลของบริษัทต่างชาติซ้ำเติมให้บาทอ่อนค่า เทียบเดือนพฤษภาคมกับเมษายนอ่อนค่าราว 1.4%” **ดอน นาครทรรพ** ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายเศรษฐกิจมหภาค ธปท. ระบุและว่า เดือนมิถุนายนบาทอ่อนค่าลงต่อเนื่องจากเดือนก่อน ตามการแข็งค่าของดอลลาร์สหรัฐที่นักลงทุนต่างชาติโยกไปลงทุนในสินทรัพย์ความเสี่ยงต่ำต่อมาตรการกีดกันทางการค้าสหรัฐกับประเทศเศรษฐกิจคู่ค้าสำคัญ ทำให้ค่าเงินบาทอ่อนค่าเร็ว โดยเดือนมิถุนายนเทียบพฤษภาคม บาทอ่อนค่า 2.9% และสิ้นเดือนมิถุนายนอ่อนค่าลงมาที่ 33.20 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ เป็นการอ่อนค่าในรอบ 8 เดือน ซึ่งเป็นค่าบาทในระดับที่ไม่ได้เห็นมานาน แต่ยังคงถือว่าแข็งค่าเมื่อเทียบกับสิ้นเดือนมิถุนายน 2560 อยู่ที่ 33.96 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ และอ่อนค่าไม่มากนักเทียบกับต้นปีราว 1.7% น้อยกว่าประเทศอื่นในภูมิภาค อาทิ ฟิลิปปินส์อ่อนค่า 6.3% อินโดนีเซีย 5.2% เกาหลีใต้ที่ 3.9%

●ค่าบาทหนุนเศรษฐกิจผ่านนำเข้า-ส่งออก

นายดอนกล่าวอีกว่า ค่าเงินบาทที่แข็งได้ทั้งเสีย เพราะค่าบาทที่อ่อนค่า ผู้ประกอบการส่งออกอาจจะดีใจเมื่อแปลงเงินมาเป็นบาทได้กำไรมากขึ้น แต่ผู้นำเข้าต้องนำเข้าสินค้าในราคาที่สูงขึ้น และผู้บริโภคใช้น้ำมันมีราคาแพงขึ้น โดย ธปท. ปล่อยให้เงินบาทเคลื่อนไหวตามกลไกตลาด เพราะไม่อยากเลือกผู้ชนะ (Winner) หรือผู้แพ้ (Looser) ถ้า ธปท.เลือกขาบาทอ่อนค่า ผู้นำเข้าก็ได้รับผลกระทบ หากเลือกขาบาทแข็ง ผู้ส่งออกก็ลำบาก เป็นเรื่องยากต้องให้กลไกตลาดเป็นตัวตัดสิน

จิตพล พุกษาเมธานันท์ นักวิเคราะห์ตลาดเงินตลาดทุน ธนาคารกรุงไทย กล่าวว่า สถานการณ์เงินทุนไหลออกในตลาดหุ้นขณะนี้ทำให้นักลงทุนปรับตัวรับความเสี่ยง ทำให้แรงขายพันธบัตร (บอนด์) ไทยบ้างแต่ไม่มากนัก ทั้งนี้ ธปท.ได้เข้ามาดูแลค่าเงินบาทอย่างต่อเนื่อง โดยข้อมูลล่าสุด ณ วันที่ 22 มิถุนายน 2561 ทุนสำรองระหว่างประเทศจาก 2.11 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ ลงไปที่ 2.09 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือราว 2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ คาดว่าวันที่ 29 มิถุนายนนี้ เงินสำรองระหว่างประเทศอาจจะลดลงไปอีกราว 5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

●เชื่อไม่ซ้ารอยวิกฤตต้มยำกุ้งปี'40

ส่วนกรณีในช่วงนี้เงินไหลออกมากจะกลายเป็นความเสี่ยงการเกิดวิกฤตการเงินอีกรอบหรือไม่นั้น มองว่า ปัจจัยที่มีความกังวลกันนั้นเป็นผลจากปัจจัยต่างประเทศไม่ได้เกิดจากเศรษฐกิจในฝั่งเอเชีย เช่น สงครามการค้า นโยบายการคลังไม่มั่นคง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ค่าเงินบาทที่อ่อน

ค่าลงมาถึงว่าไม่มากนักเมื่อเทียบตั้งแต่ช่วงต้นปี และเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งต้นปี 2560 ค่าเงินบาทอ่อนค่ากว่า 36 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ แต่ปรับแข็งค่าต่อเนื่องในช่วงปลายปีจากความไม่แน่นอนนโยบายเศรษฐกิจของสหรัฐ โดยสิ้นปีอยู่ที่ราว 32.50 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ และแข็งค่าต่อปี 2561 เกือบหลุดระดับ 31 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ในช่วงต้นปี และขณะนี้อยู่ในทิศทางอ่อนค่า

ความเห็นจาก **เชาว์ เก่งชน** กรรมการผู้จัดการ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า ประเทศไทยมีปัจจัยพื้นฐานที่ต่างจากปี 2540 ค่อนข้างมาก ซึ่งขณะนั้นประเทศในภูมิภาครวมถึงไทยมีการก่อหนี้ต่างประเทศสูงกว่าเงินทุนสำรองระหว่างประเทศ ทำให้ไม่มีสภาพคล่องและเกิดวิกฤตการเงินในที่สุด แต่ปัจจุบันประเทศไทยมีหนี้ต่างประเทศค่อนข้างต่ำ และมีทุนสำรองระหว่างประเทศสูงมาก ขณะเดียวกันมีการเกินดุลการค้า ทำให้สถานการณ์ในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป ประเทศไทยมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจดีขึ้น จึงไม่มีความเสี่ยงของวิกฤตการเงินแต่อย่างใด

● ห่วงวิกฤตดิจิทัลหากไม่ปรับตัว

เช่นเดียวกับ **รพี สุจริตกุล** เลขาธิการคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ที่เห็นว่าปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจในสมัยนั้น เกิดจากการที่สถาบันการเงินอ่อนแอ เงินกองทุนต่ำต่อสินทรัพย์เสี่ยงต่ำ ขณะนี้เงินกองทุนสูง และมีการควบคุมดูแลคุณภาพสินเชื่อ ทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพีแอล) ต่ำ การก่อหนี้ของภาคเอกชนก็อยู่ในระดับต่ำทั้งนี้เงินสำรองระหว่างประเทศสูงและยังเกินดุลบัญชีเดินสะพัดต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงที่จะต้องระมัดระวังในระยะต่อไปคือ ความเสี่ยงจากเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีใหม่ที่เข้ามาอย่างรวดเร็ว (Disrupt) ที่จะทำให้เกิดธุรกิจใหม่เกิดขึ้น ซึ่งแน่นอนว่าเมื่อมีธุรกิจใหม่มาธุรกิจเดิมจะต้องได้รับผลกระทบหากไม่มีการปรับตัวหรือเปลี่ยนแปลงเพื่อนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์

ด้าน **อาทิตย์ นันทวิทยา** กรรมการผู้จัดการใหญ่ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ธนาคารไทยพาณิชย์ มองว่า ในปัจจุบันสถาบันการเงินไทยมีความแข็งแกร่ง และไทยมีเงินสำรองระหว่างประเทศสูง ไม่ได้กังวลว่าเงินจะไหลเข้าหรือจะไหลออกจากประเทศจนกระทบต่อระบบการเงินของไทย จนเกิดวิกฤตเหมือนในปี 2540 อย่างไรก็ตาม สิ่งหนึ่งที่กังวลคือการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันที่กำลังก้าวสู่การใช้เครื่องมืออย่างเทคโนโลยี กำลังเปลี่ยนผ่านจากอนาล็อกมาสู่ดิจิทัล อาจทำให้อุตสาหกรรมการเงินเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันโดยไม่ทันได้ตั้งตัว ธนาคารไทยพาณิชย์จึงต้องเปลี่ยนแปลงและทรานส์ฟอร์มธนาคารให้สามารถดำรงอยู่ในโลกใหม่

● แ本格ชาติยื่นเศรษฐกิจแกร่ง

สำหรับผู้ที่กำกับดูแลและรักษาเสถียรภาพของระบบ โดย **วิโรจน์ สันติประภพ** ผู้ว่าการ ธปท. ระบุว่า ประเทศไทยได้รับบทเรียนจากปี 2540 และได้เดินผ่านจุดดังกล่าวมาแล้วตลอด 20 ปีที่ผ่านมา ได้ช่วยกันสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจให้ดีขึ้นมาก เสถียรภาพระบบเศรษฐกิจการเงินไทยมีความมั่นคง

และดีกว่าประเทศตลาดเกิดใหม่โดยรวม ยกตัวอย่างเช่น ดุลบัญชีเดินสะพัดซึ่งสะท้อนความสามารถในการหารายได้ที่ เป็นเงินตราต่างประเทศ ปี 2560 เกินดุลบัญชีเดินสะพัดถึง 11.2% ของอัตราการขยายตัวเศรษฐกิจ (จีดีพี) หรือประมาณ 5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ ปีนี้คาดว่าจะเกินดุลถึง 4 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ ต่างจากช่วงก่อนเกิดวิกฤต ปี 2540 ที่ขาดดุลบัญชีเดินสะพัดต่อเนื่องกันหลายปี เงินสำรองระหว่างประเทศมีความมั่นคง สามารถเป็นกันชนรองรับแรงปะทะจากความผันผวนของตลาดเงินตลาดทุนโลกได้เป็นอย่างดี เงินสำรองระหว่างประเทศของไทยขณะนี้อยู่ที่ประมาณ 2.1 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ ไม่รวมฐานะซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าสุทธิจำนวนประมาณ 3.3 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งมากกว่าหนี้ต่างประเทศโดยรวมที่ 1.5 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็น 3.5 เท่าของหนี้ต่างประเทศระยะสั้น

ด้านหนี้ต่างประเทศโดยรวม ปัจจุบันอยู่ที่ 35% ของจีดีพี ลดลงจาก 70% ในช่วงปี 2540 นอกจากนี้ การถือครองพันธบัตรของนักลงทุนต่างชาติมีสัดส่วนเพียงประมาณ 10% ของมูลค่าตลาดพันธบัตรทางการทั้งหมด ความเสี่ยงในกรณีของไทยที่เงินทุนไหลออกจะกระทบเสถียรภาพเศรษฐกิจจึงต่ำกว่าประเทศอื่นซึ่งพึ่งพิงนักลงทุนต่างชาติในสัดส่วนสูงกว่า บางประเทศรอบบ้านของไทยมีนักลงทุนต่างชาติถือครองพันธบัตรสูงกว่า 30% จึงอ่อนไหวในเวลาที่เกิดการการเงินโลกตึงตัวขึ้น ส่วนภาคธุรกิจไทยมีความเข้มแข็งขึ้นมากเมื่อเทียบกับ 21 ปีก่อน ดูจากผลประกอบการที่ดี ความสามารถในการแข่งขัน ธรรมภิบาล และมีการระดมทุนที่หลากหลายมากขึ้น ทั้งสินเชื่อ ตราสารหนี้ และตราสารทุน นอกจากนี้ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงมากขึ้น โดยลงทุนอย่างระมัดระวัง ไม่ก่อหนี้เกินตัว สะท้อนจากสัดส่วนหนี้สินต่อทุนของภาคธุรกิจในตลาดหลักทรัพย์ไทยที่เพียง 1.2 เท่า

● เศรษฐกิจไทยจะแกร่งแต่ต้องไม่ประมาท

แม้เศรษฐกิจไทยจะมีเสถียรภาพเข้มแข็งและคาดว่าจะได้รับผลกระทบจากความผันผวนของตลาดการเงินโลกน้อยกว่าประเทศตลาดเกิดใหม่อื่นๆ แต่ไม่ควรประมาท เพราะบทเรียนในอดีตจากวิกฤตปี 2540 สอนเรว่าความประมาทสามารถสร้างความเสียหายได้มากมายเพียงใด ทำให้ต้องลดจุดเปราะบางในระบบการเงิน เช่น การกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ และเตรียมรับความผันผวนในตลาดการเงินโลกที่อาจเพิ่มสูงขึ้นได้อย่างรวดเร็ว โดยความเสี่ยงที่สำคัญในปัจจุบัน คือสภาพคล่องในตลาดการเงินโลกจะตึงตัวมากขึ้น จากกรณีที่ธนาคารกลางของประเทศอุตสาหกรรมหลักลดการผ่อนคลายนโยบายการเงิน และผลกระทบจากนโยบายกีดกันทางการค้าที่ตอบโต้กันระหว่างประเทศเศรษฐกิจหลัก ซึ่งจะทำการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกชะลอลง และตลาดเงินตลาดทุนโลกผันผวนมากขึ้น ภาคธุรกิจจึงควรวางแผนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันรองรับความเสี่ยง

โดยสิ่งสำคัญในยามค่าเงินบาทลอยตัวและเกิดการผันผวน คือหากใครทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ จะชะล่าใจไม่ได้ ต้องบริหารอัตราแลกเปลี่ยน มีการป้องกันความเสี่ยงจากค่าเงินผันผวน

มติชน

Matichon
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,550

Section: First Section/เศรษฐกิจ

วันที่: จันทร์ 2 กรกฎาคม 2561

ปีที่: 41

ฉบับที่: 14722

หน้า: 6(กลาง)

Col.Inch: 157.48 Ad Value: 244,094

PRValue (x3): 732,282

คลิป: สีสี่

หัวข้อข่าว: ฝ่าบาทเรียนต้มยำกุ้ง21ปี... ไทยแกร่งไม่ซ้ารอย หวังแต่ตามไม่ทันดิจิทัล...เจอีวิกฤต...

ในวันนี้ที่เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวชัดเจนมากขึ้นและมีเสถียรภาพที่เข้มแข็ง ยังต้องให้ความสำคัญกับการปฏิรูปเศรษฐกิจในหลายมิติเพื่อลดจุดเปราะบางที่เหลือนอยู่ และแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างที่สะสมมานาน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแรงงาน คุณภาพการศึกษา ผลิตภาพ และความสามารถในการแข่งขันของประเทศต้องเปลี่ยนแปลงอย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมในระบบเศรษฐกิจโลกที่เทคโนโลยีกำลังเปลี่ยนแปลงเร็วมาก สำหรับอนาคตแล้ว ปัญหาเชิงโครงสร้างเหล่านี้จะเป็นเรื่องที่น่ากังวลมากกว่าเสถียรภาพด้านการเงิน

ถึงเวลาที่ทุกภาคส่วนทั้งรัฐและเอกชนต้องร่วมกันคิดและประสานกันเพื่อเศรษฐกิจและธุรกิจไทย ฝ่าด่านความเปลี่ยนแปลงระลอกนี้ทั้งด้านดิจิทัลและด้านโครงสร้างไปได้หรือไม่ หากไม่สามารถปรับตัวผลกระทบจะน่ากลัวกว่าวิกฤตการเงินหลายเท่า มีแค่ 2 ทางให้ไป คือตายกับรอด ไม่มีที่หลบเวลาบาดเจ็บอย่างช่วงปี 2540 อีกแล้ว!!!

ทีมข่าวเศรษฐกิจ